

باسمه تعالی

مدت امتحان : ۸۰ دقیقه	ساعات شروع : ۸ صبح	رشته : علوم تجربی - ریاضی و فیزیک	سوالات امتحان نهایی درس : ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان : ۱۳۸۴/۰۳/۰۵		سال سوم آموزش متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۴	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۱	<p>الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)</p> <p>بیت ها و عبارت های زیر را به نثر روان برگردانید .</p> <p>۱- از شنیدن اسم شهر قند در دلم آب می شد .</p> <p>۲- اِهمال جانب من جایز نشمری .</p> <p>۳- به باد آفره این گناهم مگیر .</p> <p>۴- سررشته ی امور از دستمون رفت .</p> <p>۵- خسوف های کژخیم شکوهش را به ستیز برمی خیزند .</p> <p>۶- جان گدازی اگر به آتش عشق عشق را کیمیای جان بینی</p> <p>۷- به قهر یک قبضه ی خاک از روی جمله ی زمین برگرفت .</p> <p>۸- زرین قبا ، زره زن از ابر سحرگهی کان جا چو پیک بسته قبا می فرستمت</p> <p>۹- بو نصر را بگوی امروز دُرستم و در این دو سه روز ، بار داده آید که علت و تب تمامی زایل شد .</p> <p>۱۰- پرده ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه ی روزی به خطای منکر نبرد .</p> <p>۱۱- هر که شدت حلقه ی در زود برد حَقّه ی زر خاصه که در باز کنی محرم دروازه شود</p>	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۱ ۱
۲	<p>ب) معنی لغت (۲ نمره)</p> <p>معنی واژگان مشخص شده را بنویسید .</p> <p>۱- طی دو سه لمحّه همه چیز به خاکستر تبدیل شد . ۲- رستم به الحاح از شاهزاده می خواهد .</p> <p>۳- از هر کران بانگ رحیل آید به گوشم . ۴- خرد را مکن با دل اندر مفاک .</p> <p>۵- زاغی بر درختی گشن خانه داشت . ۶- پیر مرد با مباحات به تصدیقم می نگریست .</p> <p>۷- چون که موسی این عتاب از حق شنید . ۸- رخت خود از باغ به راغی کشید .</p>	۲
۳	<p>پ) خود آزمایی (۴ نمره)</p> <p>۱- در بیت زیر به کدام اعتقاد عامیانه اشاره شده است ؟ دوباره پلک دلم می پرد ، نشانه ی چیست؟ شنیده ام که می آید کسی به مهمانی</p> <p>۲- مقصود از عبارت « مرا نیز از عهده ی لوازم ریاست بیرون باید آمد و مواجب سیادت را به ادا رسانید . » چیست؟</p> <p>۳- با توجه به بیت زیر چرا شاعر « دل های شکسته » را خوش آهنگ تر می داند ؟ بشکن دل بی نوای ما را ای عشق این ساز شکسته اش خوش آهنگ تر است</p> <p>۴- مفهوم « غمّاز بودن خاک » در بیت زیر چیست ؟ آب چه دانست که او گوهر گوینده شود؟ خاک چه دانست که او غمزه ی غمّاز شود؟</p> <p>۵- در شعر زیر « تاگور » به چگونه انسان هایی اشاره دارد ؟ آنان که فانوسشان را / بر پشت می برند ، / سایه ها شان پیش پایشان می افتد !</p> <p>۶- با توجه به شعر « آفتاب / خار و خس مزرعه ی چشم تو » چرا شاعر آفتاب را خار و خس چشم جانباز می داند ؟</p> <p>۷- از عبارت « مستی رند را سیم دادند که سنگ زنند . » چه پیامی را دریافت می کنید؟</p> <p>۸- نویسنده ی « گل دسته ها و فلک » چه ایهام لطیفی را در انتخاب عنوان داستان به کار گرفته است؟</p>	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
	« ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم »	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: علوم تجربی - ریاضی و فیزیک	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۴/۰۳/۰۵	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۴		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۴	<p>ت) دانش های ادبی (۳ نمره)</p> <p>۱- « جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی » شاعر چه قرنی است ؟ ۲- « پنج داستان » اثر کدام نویسنده ی معاصر است؟ ۳- نام دیگر کتاب « منطق الطیر » چیست؟ ۴- اثر معروف « نجم الدین دایه » چه نام دارد ؟ ۵- لحن و زاویه ی دید داستان « گل دسته ها و فلک » چگونه است ؟ ۶- موضوع اصلی عرفان چیست ؟ و با ظهور کدام شاعر ، عرفان موضوع عمده ی شعر شاعران شد ؟ ۷- در بیت زیر دو آرایه ی ادبی مشخص کنید. کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی ۸- در بیت زیر شاعر از چه آرایه ای برای خلق صحنه ی حماسی استفاده کرده است ؟ خروش آمد از باره ی هر دو مرد تو گفتی بدرید دشت نبرد</p>	<p>۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵</p>
۵	<p>ث) درک مطلب (۴ نمره)</p> <p>۱- در بیت زیر مراد از «مرغ سحر» و «پروانه» چیست؟ ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد ۲- مصرع دوم بیت «بیامد چنان تا لب هیرمند / همه دل پر از باد و لب پر ز پند» بیانگر چه حالت هایی است ؟ ۳- جمله ی « امیر از آن جهان آمده » در عبارت زیر کنایه از چیست ؟ امیر از آن جهان آمده ، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید . ۴- مفهوم کلی جمله ی « از گزند داس دروگر وقت ، هیچ روینده را زنهار نیست .» چه می باشد ؟ ۵- در بیت « بازگشت و دفتر خود باز کرد / وصف او بر قدر فهم آغاز کرد » منظور از « دفتر خود باز کرد» چیست ؟ ۶- در بیت « تا به جایی رساندت که یکی / از جهان و جهانیان بینی » به کدام اصل مهم عرفانی اشاره شده است ؟ ۷- مقصود از «گران جانی» و «چالاک» در بیت « ما بری از پاک و ناپاکی همه / از گران جانی و چالاک» چیست ؟ ۸- با توجه به عبارت زیر به پرسش ها پاسخ دهید . چون کار دل به این کمال رسید ، گوهری بود در خزانه ی غیب که آن را از نظر خازنان پنهان داشته بود . الف) مقصود از « گوهر » چیست ؟ ب) « خازنان » چه کسانی هستند ؟</p>	<p>۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵</p>
۶	<p>ج) شعر حفظی (۱ نمره)</p> <p>بیت های زیر را کامل کنید . ۱- بی وفا نگار من ، می کند به کار من ..... ۲- همچو ..... بگشا چشم و بین کاندر خاک</p>	<p>۰/۵ ۰/۵</p>
	<p>پیوسته پیروز باشید</p>	<p>جمع نمرات ۲۰</p>

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: علوم تجربی - ریاضی و فیزیک
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۴/۰۳/۰۵
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۴	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح
------	---------------

۱	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) ضمن عرض سلام و خسته نباشید، در این بخش نظر همکاران گرامی صائب است.
۲	ب) معنی لغت (۲ نمره) ۱- مدتی اندک چون چشم به هم زدن (۰/۲۵) ۲- اصرار کردن و پافشاری کردن (۰/۲۵) ۳- کوچ، کوچیدن (۰/۲۵) ۴- جای فرورفته و گود، گودال، در اینجا مجازاً گور (۰/۲۵) ۵- انبوه (۰/۲۵) ۶- فخر کردن، نازیدن (۰/۲۵) ۷- خشم گرفتن، غضب، ملامت (۰/۲۵) ۸- صحرا، بیابان (۰/۲۵)
۳	پ) خود آزمایی (۴ نمره) ۱- پریدن پلک چشم که نشان آمدن میهمان است. (۰/۵) ۲- انجام کامل وظایف رهبری (۰/۵) ۳- خدا نزد دل های شکسته و رنجیده است یا چون دل شکسته صاف تر و سوزناک تر است آوایش به دل می نشیند. ۴- چون اسرار الهی و رازهای الهی را نشان می دهد. (۰/۵) توضیح (وجود انسان از خاک پدیده آمده و پس از اینکه به انسان تبدیل شد اسرار الهی را نشان می دهد.) ۵- گمراهان یا کسانی که از راه حقیقت دورند. (۰/۵) ۶- به دلیل برتری دادن روشنایی چشم جانباز بر نور خورشید. (۰/۵) ۷- محبوبیت (مقبولیت) حسنگ، بد طبیعتی دشمنان حسنگ، فرومایگی بعضی افراد. (۰/۵) یک مورد کافی است. ۸- « فلک » ایهام از آسمان و وسیله ی تنبیه است یا « گل دسته » ایهام از بچه ها و مناره ی مسجد می باشد. (۰/۵)
۴	ت) دانش های ادبی (۳ نمره) ۱- قرن ششم (۰/۲۵) ۲- جلال آل احمد (۰/۲۵) ۳- مقامات طیور (۰/۲۵) ۴- مرصاد العباد (۰/۲۵) ۵- لحن: صمیمی و عامیانه (کودکانه) (۰/۲۵) زاویه ی دید: اول شخص (۰/۲۵) ۶- عشق (۰/۲۵) سنایی (۰/۲۵) ۷- مراعات نظیر - تشبیه - تناقض (پارادوکس) (۰/۵) و یا آرایه ی موجود دیگر. ۸- اغراق (۰/۵)
۵	ث) درک مطلب (۴ نمره) ۱- مرغ سحر: کسی که ادعای عشق دارد یا نظایر آن. (۰/۲۵) پروانه: عاشق واقعی و سالک راه معشوق (۰/۲۵) ۲- نصیحت گری (۰/۲۵)، آه و افسوس یا پند و اندرز دادن (۰/۲۵) ۳- امیر که از مرگ نجات یافته بود. (۰/۵) ۴- همه می میرند و هیچ کس جاودانه نیست. (۰/۵) ۵- در مورد یافته های خود شروع به سخن کرد و یا به شرح آن چه دیده بود، پرداخت. (۰/۵) ۶- وحدت وجود (۰/۵) ۷- گران جانی: سستی در عبادت (۰/۲۵) چالاکي: میل و رغبت به عبادت (۰/۲۵) ۸- الف: عشق و محبت (۰/۲۵) ب: فرشتگان (۰/۲۵)
۶	ج) شعر حفظی (۱ نمره) ۱- خنده های زیر لب (۰/۲۵)، عشوه های پنهانی (۰/۲۵) ۲- نرگس (۰/۲۵) - شمشاد (۰/۲۵)
	« با آرزوی موفقیت برای شما همکاران گرامی » جمع نمرات ۲۰